

EL NOU ASCENS REVOLUCIONARI I LES TASQUES DE LA QUARTA INTERNACIONAL¹

Lev Trotski

Juliol de 1936

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de:
<http://www.marxists.org/espanol/trotsky/ceip/escritos/Libro4/ContextHelp.htm>

1.- Les vagues de juny inicien una nova etapa en el procés intern de França i de Bèlgica. Sens dubte produiran no sols una agudització de la lluita de classes en aquests països, sinó també, més avant, mobilitzacions de masses en una part considerable d'Europa, inclusivament en Gran Bretanya, i possiblement també fora d'Europa. Així acaba l'aïllament de la revolució espanyola.

2.- Les vagues de juny demostren quanta indignació i voluntat de lluita s'han acumulat, davall la superfície enganyosament passiva, en les masses proletàries de la ciutat i del camp durant els anys de crisi i reacció. Han revelat la simpatia que existeix entre àmplies capes de la petita burgesia urbana i dels camperols per les lluites obreres. Finalment, han posat a plena llum la gran inestabilitat del règim en el seu conjunt, la manca de confiança de les classes dominants, les seues oscil·lacions entre Léon Blum i De la Rocque. Aquestes tres condicions (voluntat de lluita del proletariat en el seu *conjunt*, gran insatisfacció dels estrats inferiors de la petita burgesia, confusió en el camp del capital financer) constitueixen les *premisses fonamentals per a la revolució proletària*.

3.- També en aquesta ocasió l'ofensiva combativa de les masses assumeix el caràcter de *vaga general*. Després d'una etapa prolongada d'immobilitat, les consignes parcials, sindicals, importants de per si, han estat per als obrers el mitjà necessari per a despertar a les més àmplies masses i menar-les unificadament contra la burgesia i el seu estat. La vaga general, en iniciar una etapa de lluites revolucionàries, no pot deixar d'unir les reivindicacions sindicals i parcials amb les tasques generals, encara no formulades amb claredat, de la classe en el seu conjunt. En aquesta unió radica la força de la vaga general, la garantia d'unitat de l'avantguarda amb les àmplies masses de la classe.

4.- Des de fa alguns anys la vaga general és l'eix de la propaganda de la nostra secció francesa. A diferència dels altres partits i grups que diuen representar la classe obrera, els bolxevics leninistes francesos oportunament caracteritzaren la situació com prerevolucionària, avaluaren correctament la importància simptomàtica de les vagues que esclataren en Brest i Toló i, malgrat els atacs ininterromputs dels oportunistes i social-patriotes (SFIO, PC, CGT) i de l'oposició dels centristes (Marceau, Pivert, etcètera) realitzaren una campanya d'agitació per tal de preparar la vaga general. Quan el terreny és fèrtil, un grapat de llavors rendeix una gran collita. En la situació creada per la crisi social i la indignació de les masses, una petita organització, pobre en recursos materials, però armada de consignes justes, ha exercit la seua influència sobre el curs dels esdeveniments revolucionaris. La persecució furibunda als bolxevics leninistes en la premsa capitalista, socialdemòcrata, stalinista i sindicalista, junt amb la repressió a mans de la policia i els jutges de Léon Blum, constitueixen una confirmació externa d'aquesta veritat.

5.- Cap de les organitzacions obreres oficials de França o Bèlgica volia la lluita. Les vagues esclataren contra els desigs dels sindicats i d'ambdós partits. Només davant del fet consumat, els dirigents oficials "reconegueren" la vaga per a estrangular-la amb major facilitat. Però fins al moment s'ha tractat d'una mobilització relativament "pacífica", sota consignes parcials. ¿Qui pot dubtar per un sol instant de què, quan esclate la lluita directa pel poder, els aparells de les Internacionals Segona i Tercera (igual que els partits social-revolucionari i Menxevic en la Rússia de 1917) es posaran enterament a disposició de la burgesia contra el proletariat? La necessitat d'una *nova internacional*, com partit mundial de la revolució proletària, es demostra novament i irrefutable en els esdeveniments de França i Bèlgica.

6.- No obstant, el resultat directe i immediat de la gran onada vaguística de juny és el creixement excepcionalment ràpid de les velles organitzacions. Aquest fet té la seua explicació històrica. També els menxevics i social-revolucionaris experimentaren un creixement febril després de la revolució de febrer de 1917, que ells, com socialpatriotes, no desitjaven que es produís durant la guerra; la socialdemocràcia alemanya cresqué ràpidament després de la revolució de novembre de 1918, que esclatà contra la seua voluntat. Abans de despullar la seua fallida davant del conjunt de la classe, els partits oportunistes es converteixen, durant un breu període, en el refugi de les més àmplies masses. El creixement ràpid del Partit Socialista, i sobretot del "Comunista", a França és un símptoma inequívoc de la crisi revolucionària del país i prepara alhora l'agonia mortal dels partits de les internacionals Segona i Tercera.

No és menys important el creixement sense precedents dels sindicats francesos. Encara que aparentment contribueix a donar pes i importància a l'estat major

sindical conjunt reformista-stalinista (Jouhaux, Racamond, etcètera), l'ingrés de milions d'obers i empleats soscava les mateixes bases de l'aparell sindical conservador.

7.- Les grans mobilitzacions de masses constitueixen la millor prova per a les teories i els programes. Les vagues de juny revelen la falsedat de les teories sectàries ultraesquerrans, que sostenen que els sindicats estan "perimits" i que cal reemplaçar-los per organitzacions noves, o construir sindicats nous i "autèntics" paral·lels als vells aparells conservadors. En realitat, en les etapes revolucionàries la lluita per les reivindicacions econòmiques i per les lleis socials no cessa sinó, per contra, s'estén fins a límits insospitables. Els centenars de milers i milions d'obers que entren als sindicats destrueixen la rutina, se sacsegen l'aparell conservador, permeten al partit revolucionari construir tendències en els sindicats, guanyar influència i lluitar amb èxit per la direcció del moviment sindical. Un partit revolucionari incapaç de realitzar amb èxit un treball sistemàtic en els sindicats serà encara més incapaç de crear sindicats propis. Semblants intents estan condemnats al fracàs.

8.- Al contrari del que afirmen els dirigents de la Segona i Tercera internacionals, el capitalisme contemporani ja no pot garantir treball per a tots els obrers ni elevar el seu nivell de vida. El capital financer descarrega el cost de la reforma social sobre els colls dels obrers i de la petita burgesia per mitjà de l'alça dels preus, la inflació oberta o encoberta, els impostos, etcètera. L'essència de l'"estatització" actual (la interferència estatal, ja en els països "democràtics" com en els feixistes) és salvar el capitalisme putrefacte al preu de rebaixar el nivell de vida i cultural del poble. No pot haver-hi altres mètodes basats en la propietat privada. Els programes dels fronts populars de França i Espanya i de la coalició belga són un miratge i un engany deliberat, que prepara una nova desil·lusió per a les masses treballadores.

9.- La impotència total de la posició de la petita burgesia sota el capitalisme en putrefacció significa (malgrat les vergonyoses teories d'"harmonia social" de Léon Blum, Vandervelde, Dimitrov, Cachin i companyia) que les reformes a favor del proletariat, encara que inestables i enganyoses en si mateixes, acceleren la ruïna dels petits propietaris de la ciutat i del camp i els llencen en braços del feixisme. Només es pot establir una aliança seriosa, profunda i duradora entre el proletariat i les masses petitburgeses, en oposició a les maniobres parlamentàries del Partit Radical dels explotadors de la petita burgesia, sobre la base d'un *programa revolucionari*, és a dir, la presa del poder pel proletariat i la revolució de les relacions de propietat en benefici dels treballadors. La coalició amb la burgesia, que porta el nom de "Front Popular", és un fre per a la revolució i una vàlvula de fuga per a l'imperialisme.

10.- El primer pas vers l'aliança amb la petita burgesia és la ruptura del bloc amb els radicals burgesos de França i Espanya, del bloc amb els catòlics i liberals a Bèlgica, etcètera. Hem d'explicar açò a tots els obrers socialistes i comunistes, basant-nos en l'experiència. Aquesta és la tasca central del moment. En aquesta etapa, la lluita contra el reformisme i el stalinisme és, primer que res, la lluita contra els blocs amb la burgesia. Per la unitat honesta dels treballadors, contra la unitat deshonest amb els explotadors! Fora la burgesia del Front Popular! A baix els ministres capitalistes!

11.- De moment, només podem especular sobre el ritme dels esdeveniments revolucionaris que s'apropen. Gràcies a determinades circumstàncies excepcionals (derrota en la guerra, la qüestió camperola, el Partit Bolxevic) la Revolució Russa completà el seu cicle ascendent (des de l'enderrocament de l'absolutisme fins a la conquesta del poder pel proletariat) en vuit mesos. Però en aquest breu lapse de temps es produí la manifestació armada d'abril, la derrota de juliol en Petrograd, i l'intent de Kornilov de portar a terme un colp d'estat contrarevolucionari a l'agost. La revolució espanyola ja porta cinc anys d'ascensos i refluxos. En aquest període, els obrers i els camperols pobres d'Espanya han desplegat instints polítics tan magnífics, han demostrat tanta energia, abnegació i heroisme, que el poder estatal hagués caigut en les seues mans fa molt de temps, si la direcció hagués estat tan sols mínimament a l'altura de la situació política i de la capacitat de combat del proletariat. Els vertaders salvadors del capitalisme espanyol no eren ni són Zamora, Azaña, ni Gil Robles, eren i continuen essent els dirigents socialistes, comunistes i anarquistes de les seues organitzacions.

12.- El mateix pot dir-se sobre França i Bèlgica. Si el partit de Léon Blum fos realment socialista, podria haver-se basat en la vaga general de juny per a derrocar la burgesia quasi sense guerra civil, amb un mínim de commocions i sacrificis. Però el partit de Blum és un partit burgès, el germà menor del radicalisme putrefacte. Si el Partit "Comunista" tingués quelcom de comunista, en el primer dia de la vaga hagués corregit el seu error criminal, trencat el bloc nefast amb els radicals, cridant als obrers a crear comitès de fàbrica i soviets i creat en el país un règim de poder dual, el pont més curt i segur vers la dictadura del proletariat. Però en realitat l'aparell del Partit Comunista és simplement una de les ferramentes de l'imperialisme francès. La clau de la sort d'Espanya, França i Bèlgica és la qüestió de la *direcció revolucionària*.

13.- De la política internacional podem extreure la mateixa conclusió, particularment de l'anomenada "guerra contra la guerra". Els social-patriotes i els centristes, sobretot els francesos, justifiquen la seua abjecció davant de la Lliga de les Nacions amb l'argument de la passivitat de les masses, sobretot perquè no estigueren disposades a aplicar un boicot a Itàlia durant el seu atac

pirata a Etiòpia. És el mateix argument que els pacifistes com Maxton empenen per a ocultar la seua capitulació. A la llum dels esdeveniments de juny resulta summament clar que les masses no reaccionaren davant de la provocació imperialista internacional perquè els dirigents de les seues organitzacions les enganyaren, adormiren, frenaren, paralitzaren i desmoralitzaren. Si els sindicats soviètics haguessen donat oportunitat l'exemple boicotejant Itàlia, aqueix moviment s'hagués estès com una reguera de pólvora a Europa i al món sencer, i s'hagués constituït en una amenaça immediata per als imperialistes de tots els països. Però la burocràcia soviètica prohibí i ofegà totes les iniciatives revolucionàries, reemplaçant-les per la submissió de la Comintern davant de Herriot, Léon Blum i la Lliga de les Nacions. El problema de la política internacional del proletariat, com el de la política nacional, és un problema de *direcció revolucionària*.

14.- Cada mobilització de masses refresca l'atmosfera com una tempesta, i al mateix temps destrueix tot tipus d'engany i ambigüitat política. A la llum dels esdeveniments de juny, la consigna d'"unificació" de les dues internacionals (que ja estan unides en la traïció als interessos del proletariat) i les receptes homeopàtiques del Buró de Londres (la Internacional Segona i Mitja) (que oscil·la entre totes les polítiques possibles i sempre tria la pitjor) resulten patètiques i menyspreables.

Al mateix temps, els esdeveniments de juny han palesat la fallida total de l'anarquisme i de l'anomenat "sindicalisme revolucionari". Ni l'un ni l'altre, en la mesura en què existeixen sobre la faç de la terra, preveïeren els esdeveniments ni ajudaren a preparar-los. La propaganda per la vaga general, per comitès de fàbrica, pel control obrer ha estat patrimoni exclusiu d'una organització política, és a dir, d'un partit. No podria ser d'una altra manera. Les organitzacions de masses de la classe obrera queden impotents, indecises i es perden si no les inspira i condueix una avantguarda ferma i sòlida. La necessitat del partit revolucionari es revela amb força redoblada.

15.- Així, veiem que totes les tasques de la lluita revolucionària menen directament a una única tasca: la creació d'una direcció nova, autènticament revolucionària, capaç d'afrontar les tasques i possibilitats de la nostra època. La participació directa en el moviment de masses, audaces consignes classistes portades fins a les seues últimes conseqüències, una bandera independent, actitud irreconciliable amb els conciliadors, despietada amb els traïdors: aqueix és el camí de la Quarta Internacional. Resulta divertida, i alhora absurda, la discussió respecte de si ha arribat el moment de "fundar-la". Una Internacional no es "funda" com una cooperativa, es forja en la lluita. Les jornades de juny són la millor resposta als pedants que qüestionen si és "oportuna". Ja no hi ha res a discutir.

16.- La burgesia busca venjança. Els estats majors del gran capital estan preparant deliberadament un nou conflicte social que, des del principi, sens dubte assumirà la forma d'una provocació o d'una sèrie de provocacions en gran escala contra els obrers. Al mateix temps, les organitzacions feixistes "dissoltes" fan els seus preparatius febrilment. El xoc dels dos bàndols a França, Bèlgica i Espanya és absolutament inevitable. Com més intents facen els dirigents del Front Popular per "reconciliar" els antagonismes de classe i frenar la lluita revolucionària, més explosiu i convulsiu serà el seu caràcter en el futur immediat, majors seran els sacrificis, més indefens es trobarà el proletariat enfront del feixisme.

17.- Les seccions de la Quarta Internacional perceben el perill amb claredat i nitidesa. Li ho adverteixen francament al proletariat. Ensenyen l'avantguarda a organitzar-se i preparar-se. Al mateix temps, menyspreen la política de rentar-se les mans de tota responsabilitat; identifiquen la seua sort amb la de les masses en lluita, per terribles que siguen els colps dels propers mesos i anys. Participen en cada acte de la lluita per a aportar-hi la major claredat i organització possible. No es cansen de cridar a la creació de comitès de fàbrica i soviets. S'unifiquen amb els millors obrers sorgits de la mobilització i, colze amb colze amb d'ells, basteixen la nova direcció revolucionària.

Amb els seus exemples i crítiques acceleren la formació de l'ala revolucionària dels vells partits, apropant-la en el curs de la lluita i conduint-la per la senda de la Quarta Internacional.

La participació en la lluita viva, en la primera línia de foc, el treball en els sindicats, la construcció del partit, són activitats simultànies, que es complementen recíprocament. Totes les consignes de combat (control obrer, milícia obrera, armament dels obrers, govern obrer i camperol, socialització dels mitjans de producció) estan indissolublement lligats a la creació de soviets d'obriers, camperols i soldats.

18.- No és casual que en el moment de la mobilització de masses a França, els bolxevics leninistes ocuparen el centre de l'atenció política i de l'odi dels enemics de classe; al contrari, el fet assenyala inequívocament el futur. El bolxevisme, que per als filisteus de tots els colors és sectarisme, uneix la ferma ideològica amb la major sensibilitat respecte dels moviments de masses. La ferma ideològica no significa una altra cosa que eradicar de la consciència de l'avantguarda obrera tota rutina, inèrcia, falta de resolució, és a dir, educar l'avantguarda en l'esperit de les decisions més audaces, preparant-la per a intervenir en la implacable lluita de les masses.

19.- Ni un sol grup revolucionari en la història universal ha sofert pressions tan tremendes com el grup de la Quarta Internacional. El *Manifest Comunista* de Marx i Engels diu que “el papa i el tsar... els radicals francesos i els policies alemanys” estan units contra el comunisme. Actualment, l’únic absent de la llista és el tsar. Però la burocràcia stalinista és un obstacle molt més amenaçador i traïdorenc per a la revolució mundial que el que fou l’autocràcia tsarista. La Comintern alberga la política del social-patriotisme i el menxevisme davall l’autoritat de la Revolució d’Octubre i la bandera de Lenin. L’agència mundial de la GPU, de la mà de la policia dels països imperialistes “amics”, realitza una obra sistemàtica de destrucció de la Quarta Internacional. En el cas que esclate la guerra, les forces unides del stalinisme i de l’imperialisme perseguiran l’internacionalisme revolucionari amb acarnissament infinitament major que la que empraren els generals de Hohenzollern i els carnissers socialdemòcrates contra Luxemburg, Liebknecht i els seus partidaris.

20.- Les seccions de la Quarta Internacional no s’espanten davant de la immensitat de les tasques, l’odi furiós dels seus enemics, ni la seua escassetat numèrica. En aquest moment, les masses combatents, tot i que encara no són conscients d’això, estan molt més prop de nosaltres que dels seus dirigents oficials. Sota els cops dels propers esdeveniments es produirà en el moviment obrer un reagrupament cada vegada més veloç i ampli. A França, el Partit Socialista quedarà exclòs dels rengles del proletariat. En el Partit Comunista es produirà amb tota seguretat una sèrie d’escissions. En els sindicats sorgirà un poderós corrent d’esquerra sensible a les consignes bolxevics. En els altres països arrossegats a la crisi revolucionària es produiran processos idèntics sota altres formes. Acabarà l’aïllament de les organitzacions de l’avantguarda revolucionària. Les masses faran seues les consignes bolxevics. L’època venidora serà l’època de la Quarta Internacional.

POSTDATA

“El xoc dels dos bàndols a França, Bèlgica i Espanya és absolutament inevitable. Com més intents facen els dirigents del Front Popular per “reconciliar” els antagonismes de classe i frenar la lluita revolucionària, més explosiu i convulsiu serà el seu caràcter en el futur immediat, majors seran els sacrificis, més indefens es trobarà el proletariat enfront del feixisme” (veja’s el paràgraf 16 més amunt). Els esdeveniments han confirmat aquest vaticini abans que poguessen publicar-se aquestes tesis.

Les jornades de juliol aprofundeixen i complementen les lliçons de les jornades de juny a França amb vigor excepcional. Per segona vegada en cinc anys la coalició dels partits obrers amb la burgesia radical ha portat a la revolució fins a la vora de l’abisme. Incapaç de resoldre una sola de les tasques de la revolució

(atès que aquestes tasques se sintetitzen en una sola, a saber, l'aixafament de la burgesia) el Front Popular impossibilita l'existència del règim burgès i amb això provoca el colp d'estat feixista. En adormir els obrers i camperols amb il·lusions parlamentàries, en paralitzar la seua voluntat de lluita, el Front Popular genera les condicions favorables per al triomf del feixisme. El proletariat pagarà la política de coalició amb la burgesia amb anys de turments i sacrificis, si no amb dècades de terror feixista.

El govern del Front Popular revela tota la seua insolvència precisament en el moment més crític; es produeix una crisi de gabinet darrere d'una altra perquè els radicals burgesos temen més els obrers armats que el feixisme. La guerra civil s'arrossega. Qualsevol que siga el resultat immediat de la guerra civil espanyola, significarà un colp de mort per al Front Popular de França i altres països. D'ara en avant ha de resultar perfectament clar per a tot obrer francès que el bloc amb els radicals serà l'escut legal per a un colp d'estat de l'estat major general francès protegit pel ministre de guerra Daladier

L'exemple d'Espanya demostra que la dissolució administrativa de les lligues feixistes per l'aparell de l'estat burgès és una mentida i un engany. Només els obrers armats poden enfrontar el feixisme. El proletariat només podrà conquistar el poder per la via de la insurrecció armada contra l'aparell d'estat burgès. Per a realitzar el programa socialista és necessari aixafar aquest aparell i reemplaçar-lo per consells d'obriers, soldats i camperols. Si no realitzen aquestes tasques, el proletariat i la petita burgesia no podran sortir de la misèria i de la carestia, no se salvaran d'una nova guerra.

El nuevo ascenso revolucionario y las tareas de la Cuarta Internacional. Tesis, resoluciones y manifiestos del primer congreso internacional pro Cuarta Internacional, publicado para el SI por el Workers Party de Canadá. La copia del manuscrito depositada en el Archivo Trotsky de Harvard lleva fecha del 3 de julio, pero evidentemente la posdata fue escrita después del 17 de julio, cuando se inicio la insurrección fascista española. La resolución fue aprobada por el congreso, reunido del 29 al 31 de julio de 1936 en "Ginebra" (en realidad, en París). Sin firma

---

¹ “El nou ascens revolucionari i les tasques de la Quarta Internacional.” (Tesis, resolucions i manifestos del Primer Congrés Internacional pro Quarta Internacional) publicat per al SI pel Workers Party de Canadà. La còpia del manuscrit dipositada a l'Arxiu Trotski de Harvard porta la data del 3 de juliol però, evidentment, la postdata fou escrita després del 17 de juliol, quan s'inicià la insurrecció feixista espanyola. La resolució fou aprovada pel Congrés reunit els dies 29 i 31 de juliol de 1936 a 'Ginebra' (en realitat a París). Sense signatura. [L'edició francesa de les *Oeuvres*, tom 10 pàgines 150-159, no inclou la Postdata i informa que les tesis es publicaren per primera vegada el 5 d'agost de 1936 a *Lutte ouvrière*, N del T]